

היצאנית (מריאנג'לה מלאטו) מתכוננת לקבל את פני המושטרה רצון לנקמה אישית

המורה (מוישד די שופואה) ניתקת היסטוריה בפקקיתנועה גיבור בכביש — פחדן בפעולה

מסתירה מאחרי רעיונות שהיא עצמה מלגלת להם, את רצונה לנקום בחברה את נקמתה האישית.

לא להשאיר סימונים. אבל אם עדת מיואשים זו מעוררת בכל זאת אהדה, כי אחווה המאחדת אותה, הרי כוחות החוק והסדר הם חסרי-תקנה, שירות-ביון אחד שמת לאידו של השני, השר מתיר פעולות דראסטיות לניקוי השטח אבל שומר לעצמו את הזכות להוקיע אותם אם יתעורר צורך בכך, ומפקח-מיטרה מבדיל בין הלקאת חשוד, שהיא חלק מתוך כלל מר-כיבי תקרה הוקית, לבין קשירת אשכני בחבל, שהיא עינוי.

שאברול לא חס על איש. מוסיקה מהפכית בית ורעמי תופים מקבלים מימד גרוטסקי כשהם מלווים את מעשי הקבוצה, שמצטיינת בנכונות יותר מאשר באמונה; עריכה שטנית מובילה את העלילה קדימה, בקצב רצחני של סרט מתח ופעולה; תמונות מרהיבות-עין של הצלם ז'אן ראבי יה, משולבות בקטגוריות אנושיות בדמות השר נמוך-הקומה הדוהר במורד המדרגות הענקיות (בין השאר, יש כאן רמז לשערי רוריה שליוותה את ראשיה-הממשלה הדיוים.

עולם אמיץ וחדש, ומובן שבכך אין כל חידוש. סרטים מהפכניים כאלה שורצים היום במאות, ונקודת-המוצא המיליטארי טיט שלהם, המשכנעת את המשוכנעים מראש — ומעצבת בחדר-הדיווח את כל מי שרוצה להשתכנע — הפכה כבר שיגרה. אלא שנאדה הוא סרט שלא יגרם למהי פכנים כל נחת. מסקנתו הסופית ברורה ושקופה לגמרי: פעולות אנארכיסטיות לא זו בלבד שאינן מוזיקות למימסד, אלא להיפך, מהוות חלק בלתי-נפרד ממנו ומשרתות את האינטרסים שלו. אשר למהפכני-נים, הם אינם אלא בובות, הרוקדות שלא-מדעת ולא-מרצון, באותה הצגה שהן מת-יימרות להחריב.

בישיבה מזרחית. ואם לא די בכך, מזיל שאברול טיפות של רעל על כל המומיות ועל הרעיונות הנשגבים שלהם. מנהיג הקבוצה (פאביו ססט) מוצג לראשונה בפני הקהל יושב ישיבה מזרחית, מדבר בטלפון, ומחטט בציפורני רגליו. שמו בסרט בונאבנטורה (הרפתקאה טובה) דיאז, ודי בכך כדי להצביע על יחסו של שאברול למעשיו. לעומת זאת, התמונה הראשונה של שרי-הפנים, הממונה

מנהיג הקבוצה ובן-האצוזה מנסים לברוח מהמושטרה דימיון מפליא למציאות

על לכידת המהפכנים, מראה אותו ואת אשתו כשהם ישובים בטירתם המפוארת וצופים בטלוויזיה, והמראה קפוא ודומם כליכך, כאילו היו בני-ההוג בובות במוזי-אודישנות, או מומיות שנתרו מתקופת הרוקוקו יחד עם הכיסאות המוזהבים ועם הריהוט העתיק.

הסרקאזם נמשך לכל אורך הדרך. המהפכנים הם קבוצה של ממורמרים שההב-רה לא הצליחה למצוא פיתרון לבעיותי-הם. פרט לצעיר השתיין, יש בה מלצר (דידיה קמינקא) שאשתו מטורפת, מורה (מישל די שוסואה) המפליג בסיסמות, אבל נתקף היסטריה ושולף סכין בפקקית-נועה, וברכיו מתרככות כשמדובר בפעולת-טירור אמיתית, ויצאנית (מריאנג'לה מלאטו) הי-

ז'אק שיראק, לפני כמה שנים, כאשר הפך טירה אתר היסטורי הזכאי לשיפוצים מקופת המדינה, ואחר-כך רכש את הטירה בזיל-הזול).

תמונתו של פומפידו מקשטת בכוונה כל קיר רישמי, כדי להזכיר שעינוי של האח הגדול פקוחה תמיד (הסרט צולם לפני מותו של פומפידו), ונוף פיוטי נפלא של שדה-דגן מזהיב, הופך תמונת-החרדה, כאשר הוא נחצה במהירות על-ידי אחד מהמהפכנים שרץ להזהיר את חבריו מפני המישטרה, ואילו מן הצד השני, פושטים השוטרים, הנראים מרחוק כחיפושיות מר-רות-אימה, אל תוך הים הצהוב.

סרט מבריק שיוציא מן הכלים את המהפכנים, המוצגים ככלים ריקים מתוכן וחס-

ניבול-פה

בשרות הצבור

לני (אורלי, תל-אביב, ארצות-הברית) — העובדה שלני ברוס היה בדרך חריף ונועז, שרשם לזכותו מהפיכה במחיקת נורמות מוסריות מזוייפות שהיו מקובלות בצורות-הדיבור האמריקאיות עד לפני זמן קצר, היא כבר עובדה היסטורית. האם היה לני, שנפטר לפני תשע שנים ממנת-הרואן מופרזת, אחרי שנרדף במשך שנים על-ידי המישטרה משום שהעז לנבל פיו כדי לשכנע את שומעיו; קדוש מעונה; מאזוכיסט חסר-תקנה, כפי שמגידות שנות חייו האחרונות, כאשר הופעותיו הסתכמו בתיוג צרותיו ובעיותיו לפני הקהל שבא לצפות בו, או נביא גאולה — השאלה הזאת לא-כילכיל ברורה.

וסרט זה של בוב (קברט) פוסה, לא עוזר במאומה למצוא את התשובה. פוסה, שרצה ליצור אווירה ריאליסטית ככל האפשר, משתמש בצילום שחור-לבן (מעולה, של ברוס סורטיס), בונה את הסרט כסידרה של ראינות עם אנשים חיים (משוחקים על-ידי שחקנים מיקצועיים) המספרים על לני המת, ונוטה להתייחס אליו בהערצה עיוורת, מבלי להתמודד עם הבעיות היותי-סבוכות שמרכיבות את אישיותו. משום כך, אי-אפשר להבין מה בדיוק דחף אותו להיות מורד קיצוני וחריף כל-כך, הזדקקות לסמים אינה מוסברת די הצורך, והסרט נראה כפרקים נבחרים מחייו, שאינם נותנים תמונה שלמה על התפתחותו האישית, על הידרדרות נישואיו לחשפנית לבטית שעוזבת אותו, או על

דאסטין הופמן — בפה פתוח

יחסיו עם החברה סביבו. כלומר, סיפורת-עזר מומלצת, לפני הצפייה בסרט. מה שבכל זאת יש כאן, זוהי תופעה מזהירה של דאסטין הופמן כדאסטין הופמן שמשחק את לני ברוס; ואלרי פרין, מקסימה בבגדים ובלעדיותם; כמה מערכונים שנונים ו-חריפים של ברוס (אם כי לאודיוקא החריפים או השנונים ביותר שלו); עריכה דרמטית מתוחכמת ושוב, צילום שחור-לבן שהוא יצירת אמנות בפני עצמה.

רייתוחלת, את המימסד המושם לצחוק, את המשכילים העקרים, המיטיבים לדבר וממעטים לעשות. זוהי התוצלות של מש-כיל כזה אשר, כדוגמת המורה בסרט, אינו מאמין די הצורך בכורח שבמעשים קיצור-ניים, ועשה סרט כדי לתרץ את עמידתו מן הצד. וזה גם מסביר מדוע הניצול היחידי מן הטבה, הוא דווקא האינטלקטואל האימפוטנטי, הוא נותר בחיים, כדי שיהיה מי שיספר לעולם מה קרה ויסביר, כדבריו, ש"טירור ממשלתי וטירור קומוניסטי הם, בסופו של דבר, שתי מלתעות של אותו כריש."

תדרוך

תל-אביב

*** תמונות מחיינישואין (צפון, שוודיה) — ניתוח עמוק ומכאיב של היי זוג מודרני, בבימויו המופלא של אינגמר ברגמן, עם מישהק מעולה של ליב אולמן וארלנד יוספסון.

ירושלים

*** ציינהיטאון (רוג, ארצות-הברית) — שערורייה במיפעליהמים של לוס-אנג'לס בשנות השלושים, משמשת אמתלה בידי רומן פולנסקי לתיאור השחיתות והעיוות הנפשי של דמויות אקטואליות לגמרי, ג'ק ניקולסון ופיי דאנאווי בתפקידים הראשיים.